

Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΤΩΝ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙΩΝ: Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ

Σενάριο βασισμένο στην τριλογία του Τ.Ρ.Ρ. Τόλκιν (Tolkien)

Σκηνοθεσία: Peter Jackson (2003)

3-4 συναντήσεις (6-8 ωρες συνολικά)

Πριν από την παρακολούθηση της προβολής:

- ❖ Δείτε στο σπίτι σας οπωσδήποτε τα δύο προηγούμενα μέρη της τριλογίας σε βίντεο (αν έχετε διαβάσει το βιβλίο, δεν είναι απαραίτητο να δείτε τις ταινίες).

(στην 1^η-2η συνάντηση)

- ❖ Εντοπίστε διευθύνσεις στο διαδίκτυο σχετικά με την ταινία. Επιλέξτε τις σοβαρότερες και τις πληρέστερες. Κάντε έναν κατάλογο με δυο λόγια σχετικά με το ποιο είναι το περιεχόμενο της καθεμιάς.
- ❖ Από τη διεύθυνση που επιλέξατε βρείτε πληροφορίες και κρατήστε σημειώσεις προκειμένου να ενημερώσετε τους υπόλοιπους συμμαθητές σας σχετικά με:

(ομάδα Α)

- α) τον σκηνοθέτη, τους πρωταγωνιστές και τις απόψεις τους για την ταινία (διανέμεται έντυπο υλικό)
- β) την οργάνωση και το κόστος της παραγωγής
- γ) τα ειδικά εφέ που χρησιμοποιήθηκαν
- δ) τις θέσεις των κριτικών κινηματογράφου (έντυπο υλικό) αλλά και τις απόψεις που δημοσιεύονται στις ιστοσελίδες

(ομάδα Β)

- α) τον συγγραφέα του βιβλίου και το έργο του
- β) τις απόψεις που διατυπώνει στον πρόλογο σχετικά με το έργο του
- γ) την υπόθεση των δύο πρώτων τόμων της τριλογίας

δ) τα βασικά πρόσωπα, τους τόπους, τους χρόνους, τους λαούς, τις γλώσσες

- ❖ Διαβάστε από το βιβλίο το κεφάλαιο «Η μάχη στον κάμπο του Πέλενορ» (**ομάδα Α, χωρισμένη σε δύο υποομάδες**) καθώς και τις σ. - σχετικά με την κάθοδο στον Κάτω Κόσμο της ομάδας του Άραγκορν (**ομάδα Β**) και κρατήστε σημειώσεις ή δώστε τα σχέδιά σας για τα εξής:

Α ομάδα

- 1) Πόσους και ποιους «διηγηματικούς κύκλους (σεκάνς)»¹ θα είχατε στη δική σας ταινία για τη μάχη του Πέλενορ;
- 2) Περιγράψτε δυο τρία πλάνα που θα γυρίζατε.
- 3) Πώς θα «παρουσιάζατε» τον Άρχοντα των Νάζγκουλ;
- 4) Ποια θα θεωρούσατε κορυφαία «σεκάνς» και ποια ακριβώς θα θέλατε να είναι η κορυφαία στιγμή της σεκάνς; Με ποιο τρόπο θα την ξεχωρίζατε μέσα στην ταινία;

Β ομάδα

- 1) Πόσες και ποιες «σεκάνς» θα είχατε στη δική σας ταινία για την είσοδο στον κόσμο των Νεκρών;
- 2) Περιγράψτε δυο τρία πλάνα που θα γυρίζατε.
- 3) Πώς θα κάνατε αισθητή την παρουσία του στρατού των νεκρών;
- 5) Ποια θα θεωρούσατε κορυφαία «σεκάνς» και ποια ακριβώς θα θέλατε να είναι η κορυφαία στιγμή της σεκάνς; Με ποιο τρόπο θα την ξεχωρίζατε μέσα στην ταινία;

(ομάδες Α και Β)

- ❖ Διαβάστε τους στίχους Ε 576-622 και Π 698-818 από την *Ιλιάδα* του Ομήρου. Ποιες σχέσεις διαπιστώνετε ανάμεσα στο μυθιστόρημα του Τόλκιν και στο έπος; Τι είναι αυτό που θα

¹ Αφηγηματικές ενότητες, επεισόδια. Π.χ. σεκάνς της ταινίας *Οι Επαγγελματίες* του Ρ. Μπρουκς είναι: 1) μεξικανοί επαναστάτες απαγάγουν τη σύζυγο αμερικανού γαιοκτήμονα 2) ο γαιοκτήμονας αναθέτει σε 4 κακοποιούς να βρουν τους απαγωγείς και να φέρουν πίσω τη

δικαιολογούσε τον χαρακτηρισμό «έπος» για την τριλογία του Τόλκιν;

(Γ ομάδα)

- ❖ Συγκεντρώστε από εφημερίδες, περιοδικά και ηλεκτρονικές διευθύνσεις όσες κριτικές για την ταινία βρείτε. Κατατάξτε τις σε κατηγορίες ανάλογα με τη θέση που παίρνουν απέναντι στην ταινία. Προσέξτε το σύστημα των αστεριών με το οποίο κωδικοποιείται η κριτική.
- ❖ Βρείτε ποια κριτήρια χρησιμοποιεί ο κάθε κριτικός και υπογραμμίστε το ειδικό λεξιλόγιο του κινηματογράφου. Σε περίπτωση που δεν καταλαβαίνετε την ορολογία, συμβουλευτείτε το *Λεξικό του Κινηματογράφου* του Γ. Διζικιρίκη.
- ❖ Κάντε έναν κατάλογο με τα θετικά και αρνητικά σχόλια των κριτικών ξεχωρίζοντας τα ένα-ένα τα σχόλια ανάλογα με τα κριτήρια (π.χ. σχόλια ως προς τις ερμηνείες, τα ειδικά εφφέ, τη μουσική, το μοντάζ, το σενάριο κ.ο.κ.).

γυναίκα του 3) αυτοί βρίσκουν το κρησφύγετο και καταστρώνουν το σχέδιο δράσης 4) επιτίθενται αιφνιδιαστικά, σκοτώνουν τους απαγωγείς και ελευθερώνουν τη γυναίκα κ.ο.κ.

Κατά τη διάρκεια της προβολής προσέξτε περισσότερο τα εξής:

ΟΜΑΔΑ Α (κάθε μαθητής αναλαμβάνει 2 ερωτήσεις):

- 1) Ποιες παράλληλα εξελισσόμενες ιστορίες παρακολουθεί η ταινία; Πώς μεταβαίνει από τη μία στην άλλη; Δώστε χαρακτηριστικά παραδείγματα.
- 2) Γιατί η ταινία ξεκινά με την ιστορία του Γκόλουμ και γιατί επιλέγεται να προβληθεί έντονα η σκηνή της ωμοφαγίας;
- 3) Ποιοι οι τόποι και ποιος ο χρόνος της ιστορίας και της κινηματογραφικής αφήγησης; Πού έχουμε αναλήψεις και προλήψεις και πώς δηλώνονται στη γλώσσα του κινηματογράφου; Εντοπίστε πώς ο σκηνοθέτης προσπάθησε να αποδώσει το ταυτόχρονο δύο σκηνών.
- 4) Ποια χρώματα κυριαρχούν σε ποιες σκηνές;
- 5) Τι είναι αυτό που κάνει μια σκηνή επική;
- 6) Προσέξτε τα σκηνικά, τα κουστούμια, το μακιγιάζ, τις πολεμικές τεχνικές, τις συμποτικές σκηνές. Σε ποια εποχή και σε ποια στερεότυπα παραπέμπουν;
- 7) Σε ποιες σκηνές κυριαρχούν τα ειδικά εφέ; Πιστεύετε πως θα μπορούσε να είχε γυριστεί η ταινία χωρίς αυτά;

ΟΜΑΔΑ Β (κάθε μαθητής αναλαμβάνει 2 ερωτήματα):

- 1) Ποιοι οι χαρακτήρες και ποιος ο ρόλος του καθενός στην εξέλιξη της ιστορίας; Ποιος ο ρόλος του κόσμου των νεκρών στην εξέλιξη της ιστορίας;
- 2) Ποιος/ποιοι προβάλλεται/ονται ως πρωταγωνιστής/ές της ιστορίας (και της ταινίας); Με ποιους τρόπους;
- 3) Σε ποιες στιγμές της ιστορίας ανοίγεται μια πιθανότητα να εξελιχθεί διαφορετικά η δράση αλλά τελικά δεν συμβαίνει αυτό;
- 4) Πότε και γιατί έχουμε κοντινά πλάνα και πότε αργές κινήσεις; Πότε ακούγεται το βασικό μουσικό θέμα της ταινίας και σε ποιες σκηνές έχουμε φωνητικά; Τι παρατηρείτε;

- 5) Η ταινία έχει θεωρηθεί από πολλούς κριτικούς ως φλύαρη. Συμφωνείτε; Αν ναι, ποιες σκηνές θα μπορούσαν να λείπουν; Λάβετε υπόψη πού έχουμε την κορύφωση της δράσης και πού το τέλος της ταινίας.
- 6) Πώς δομείται μια σκηνή μάχης;
- 7) Ποιοι πρωταγωνιστούν στη μάχη του Πέλενορ και ποιες «σεκάνς» θα μπορούσατε να διακρίνουμε; Πώς δικαιολογούνται οι επιλογές του σκηνοθέτη σε σχέση με το μυθιστόρημα του Τόλκιν;

Μετά την προβολή

A ομάδα

- ❖ Τι σας εντυπωσιάζει περισσότερο και τι σας ενοχλεί περισσότερο στην ταινία;
- ❖ Τι σημαίνει για σας το δαχτυλίδι και τι ο αγώνας/η σύγκρουση γύρω απ' αυτό; Ποιον/ους συμβολισμό/ούς για το δαχτυλίδι ευνόησε ο σκηνοθέτης; Εσείς πώς θα δίνετε τον δικό σας συμβολισμό στη δική σας ταινία;
- ❖ Δείτε την έρευνα που διεξάγεται στην ιστοσελίδα www.lordoftheringsresearch.net σχετικά με τον «Άρχοντα των Δαχτυλιδιών». Προσέξτε το ερωτηματολόγιο. Ποιος ο λόγος για μια τέτοια έρευνα;
- ❖ Ενημερωθείτε για τους αριθμούς των εισιτηρίων της ταινίας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (διαδίκτυο – έντυπο υλικό). Πώς ερμηνεύετε τη μεγάλη εμπορική επιτυχία της τριλογίας;
- ❖ Γράψτε τη δική σας κριτική για την ταινία. Επιλέξτε τις φωτογραφίες με τις οποίες θα τη συνοδεύσετε (ως 3 σελίδες το κείμενο). Λάβετε επίσης υπόψη ότι ορισμένοι κριτικοί θεωρούν το δεύτερο μέρος της τριλογίας του *Άρχοντα των Δαχτυλιδιών* καλύτερο από τα υπόλοιπα, ενώ άλλοι το τρίτο. Σε μια παράγραφο πάρτε και εσείς θέση στη συζήτηση αυτή.
- ❖ . Στείλτε την κριτική σας για δημοσίευση στην ιστοσελίδα www.cine.gr

B ομάδα

- ❖ Ποια φεστιβάλ που απονέμουν βραβεία σε κινηματογραφικές ταινίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό γνωρίζετε; Διαβάστε τις σ. 62 και 63 του βιβλίου *Ο Κινηματογράφος* του R. Platt και δείτε τα βραβεία που απονέμουν. Ψάξτε τις σχετικές σελίδες στο διαδίκτυο. Εσείς ποια βραβεία θα απονέματε στο τρίτο μέρος της τριλογίας «Ο άρχοντας των δαχτυλιδιών»;
- ❖ Ποιες άλλες ανάλογης τεχνολογίας και ύφους ταινίες έχετε ακούσει πως ετοιμάζονται ή θα προβάλλονται προσεχώς στις αίθουσες; Γιατί το είδος του κινηματογράφου αυτού μοιάζει να γνωρίζει την εποχή αυτή άνθηση;

- ❖ Δείτε την ταινία κινουμένων σχεδίων *Ο Άρχοντας των Δαχτυλιδιών*. Πώς αντιμετωπίστηκε στην ταινία αυτή η μεταφορά του λογοτεχνικού έργου του Τόλκιν;
- ❖ Σας ικανοποιεί η αφίσα της ταινίας; Σχεδιάστε μια διαφορετική αφίσα.
- ❖ Πάρτε μέρος στις ψηφοφορίες των ιστοσελίδων βαθμολογώντας την ταινία.

Όποτε θέλετε και μπορείτε

- ❖ Δείτε σε βίντεο ή οπωσδήποτε στην τηλεόραση –όποτε σας δοθεί η ευκαιρία- τις ταινίες που σας προτείνουμε και σκεφτείτε τη σχέση τους με την τριλογία *Ο Άρχοντας των Δαχτυλιδιών* (Π. Τζάκσον, 2001-2003):
- ✓ **Β. Φλέμιγκ, Όσα παίρνει ο άνεμος (1939 /ΗΠΑ)**

- ✓ Σ. Αϊζενστάιν, *Ιβάν ο Τρομερός* (1944-1948/ ΕΣΣΔ)
- ✓ Ντ. Λιν, *Η γέφυρα του ποταμού Κβάι* (1957 /ΗΠΑ)
- ✓ Ου. Ουάιλερ, *Μπεν Χουρ* (1959 /ΗΠΑ)
- ✓ Α. Μαν, *Ελ Σιντ* (1961 /ΗΠΑ)
- ✓ Ντ. Λιν, *Ο Λώρενς της Αραβίας* (1962 /ΗΠΑ)
- ✓ Α. Ταρκόφσκυ, *Αντρέι Ρουμπλιώφ* (1969/ΕΣΣΔ)
- ✓ Μπ. Μπερτολούτσι, *1900* (1975 /Ιταλία)
- ✓ Τζ. Λούκας, *Ο πόλεμος των άστρων* (1977/ΗΠΑ)
- ✓ Ανγκ Λι, *Τίγρης και Δράκος* (2000 /Ταϊβάν)
 - ❖ Αν έχετε το ενδιαφέρον, σας προτείνουμε να μην παραλείψετε, σε περίπτωση που σας δοθεί η ευκαιρία, να δείτε και τις εξής ταινίες του βωβού κινηματογράφου:
- ✓ Ντ. Γκρίφιθ, *Η γέννηση ενός έθνους* (1914 / ΗΠΑ)
- ✓ Τζ. Παστρόνε, *Καμπίρια* (1914 /Ιταλία)
- ✓ Σ. ντε Μιλ, *Οι δέκα εντολές* (1923 /ΗΠΑ)
- ✓ Τζ. Φορντ, *Το σιδερένιο άλογο* (1924/ΗΠΑ)
- ✓ Φρ. Λανγκ, *Οι Νιμπελούγκεν* (1924 /Γερμανία)
- ✓ Σ. Αϊζενστάιν, *Θωρηκτό Ποτέμκιν* (1926 /ΕΣΣΔ)
 - ❖ Δείτε ακόμη και την άλλη πλευρά των πραγμάτων
- ✓ Μόντι Πάιθον, *Το αδελφάτο των Ιπποτών της Ελεεινής Τραπέζης* (1973/ΗΠΑ)
- ✓ Γκρ. Κόζιντσεφ, *Δον Κιχώτης* (1957/ΕΣΣΔ)